

SAŽETAK PRESUDE

AXEL SPRINGER AG (NO. 2) PROTIV NJEMAČKE OD 10. SRPNJA 2014. GODINE ZAHTJEV BR. 48311/10

Povreda slobode izražavanja zbog zabrane članka o bivšem premijeru

ČINJENICE

Podnositelj zahtjeva je trgovačko društvo koje izdaje časopis *Bild*.

Dana 9. prosinca 2005. godine objavljeno je kako je Gerhard Schröder imenovan predsjednikom nadzornog odbora njemačko-ruskog konzorcija *Konsortium Nordeuropäische Gasipeline* (NEGP). Gerhard Schröder je prethodno bio na funkciji kancelara SR Njemačke, no nakon gubitka na prijevremenim parlamentarnim izborima, navedenu funkciju je prestao obavljati.

Svrha konzorcija kojeg je vodila ruska kompanija *Gazprom* bila je izgradnja plinovoda. Dana 11. travnja 2005. godine, potpisan je sporazum o izgradnji plinovoda u prisutnosti tadašnjeg njemačkog kancelara Gerharda Schrödera i ruskog predsjednika Vladimira Putina. Ugovor o izgradnji plinovoda potpisan je dana 08. rujna 2005. godine, također u njihovoj prisutnosti i to deset dana prije prijevremenih parlamentarnih izbora u SR Njemačkoj.

Dana 12. prosinca 2005. godine, objavljen je časopis *Bild* na čijoj naslovnici je stajalo: „*Koliko zapravo zarađuje od izgradnje plinovoda? Schröder mora otkriti svoju rusku plaću.*“

Časopis je objavljen nakon što je zamjenik predsjednika parlamentarne skupštine Liberalne demokratske stranke izrazio sumnju kako su prijevremeni izbori raspisani jer je Gerhard Schröder odlučio napustiti premijersku funkciju radi prihvaćanja unosnijeg radnog mjesta u konzorciju. Gerhard Schröder je od nadležnog suda u Hamburgu zatražio zabranu svake buduće objave časopisa *Bild* u dijelu koji se odnosi na navedeni naslov. Nadležni sud je zabranio daljnju objavu časopisa *Bild* u spornom dijelu.

Podnositelj je u svom zahtjevu prigovarao kako je zbog zabrane objavljivanja časopisa *Bild* došlo do povrede prava na slobodu izražavanja.

OCJENA SUDA

Sud je primijetio kako članak objavljen u časopisu *Bild* nije sadržavao detalje iz privatnog života Gerharda Schrödera u svrhu zadovoljenja interesa javnosti, već se odnosio na obavljanje njegove premijerske funkcije i kontroverznog imenovanja na mjesto predsjednika nadzornog odbora rusko-njemačkog konzorcija nakon gubitka na parlamentarnim izborima.

Njemački sudovi su ustanovili da iako gospodin Schröder nije bio osumnjičen da je počinio kažnjivo djelo, u članku su izražene ozbiljne i uvredljive sumnje protiv njega. Bez obzira na to što se članak odnosio na temu od javnog interesa, sudovi su kritizirali nedostatak

objektivnosti i balansa jer se časopis prethodno nije konzultirao s Gerhardom Schröderom niti članom njegovog tima.

Časopis *Bild* je u članku iznio stavove gospodina Thielea, predsjednika parlamentarne skupine Liberalne demokratske stranke. Sud je zaključio kako je njegova izjava o razlozima koji su doveli do prijevremenih izbora više predstavljala njegov vrijednosni sud, a ne činjenice koje su bile podložne dokazivanju.

Sud je primijetio kako je drugostupanjski sud, za razliku od prvostupanjskog, uzeo u obzir kako postoji dovoljno činjenica koje ukazuju na sumnju glede postupanja gospodina Schrödera. Međutim, drugostupanjski sud je kritizirao časopis zbog spominjanja samo onih dokaza koji idu u prilog navodnom protuzakonitom postupanju gospodina Schrödera, bez da je ispitao i drugu stranu. Drugostupanjski sud je ukazao kako časopis prije objavljivanja spornog članka nije proveo istraživanje kojim bi se razjasnilo činjenično stanje, niti se konzultirao s gospodinom Schröderom.

Sud je ustanovio kako su sporna pitanja na naslovnici časopisa *Bild* bila političke prirode i od interesa za širu javnost te nisu optužila gospodina Schrödera da je počinio kažnjivo djelo. Sud se složio sa stavom drugostupanjskog suda prema kojemu su pitanja gospodina Thielea mogla proizaći iz različitih činjenica te kako je odluka o imenovanju gospodina Schrödera predsjednikom nadzornog odbora konzorcija javno medijski popraćena te se o njoj raspravljalo i u parlamentu. Gospodin Thiele nije bio jedini koji je komentirao spornu situaciju, već su svoje komentare dali i političari iz drugih političkih stranaka.

Sud se nije složio sa stavom njemačkih sudova prema kojemu je članak trebao sadržavati i dio koji bi išao u prilog gospodina Schrödera. Budući da je bivši premijer obavljao jednu od najviših državnih dužnosti u SR Njemačkoj, trebao je pokazati veći stupanj tolerancije na kritiku od običnog građanina.

Sud je ustanovio kako su sporni komentari proizašli iz izjave političara, člana jedne od njemačkih parlamentarnih stranaka. Naglasio je kako je uloga medija u priopćavanju informacija i ideja koje su od interesa za javnost i to sukladno svojim obvezama i odgovornosti koju imaju. Sloboda izražavanja je na političkoj sceni iznimno važna, a upravo mediji imaju ključnu ulogu u obavještanju javnosti o političkim zbivanjima. Kažnjavanje novinara koji je objavio izjavu određene osobe, može ozbiljno ugroziti doprinos kojeg mediji imaju u raspravama od javnog interesa. Sud je mišljenja kako novinari ne mogu svaki put provjeravati osnovanost izjave koju je jedan političar dao o drugom političaru, ako je takva izjava dio javne rasprave političke prirode.

Sud je mišljenja kako je zabrana objavljivanja spornog članka u časopisu *Bild* mogla ugroziti pravo na slobodu izražavanja. Zaključio je kako časopis *Bild* u konkretnom slučaju nije prekoračio granice novinarske slobode. Njemački sudovi nisu dokazali kako je zaštita ugleda bivšeg premijera bila važnija od zaštite podnositeljevog prava na slobodu govora te promoviranja tog prava u službi javnog interesa.

Slijedom navedenog, Sud je ustanovio kako je došlo do povrede čl. 10. Konvencije.

PRAVIČNA NAKNADA

41.338,25 EUR na ime troškova postupka.

Ovaj sažetak izradio je Ured zastupnika Republike Hrvatske pred Europskim sudom za ljudska prava. Sažetak ne predstavlja službeni dokument Europskog suda za ljudska prava te ne obvezuje taj Sud.

© Ured zastupnika Republike Hrvatske pred Europskim sudom za ljudska prava.